

Tuomioistuinten toimivalta - Italia

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [en](#) [it](#).

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?
- 2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?
 - 2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistujia (esim. kärjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?
 - 2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)
 - 2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö
 - 2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä
 - 2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?
 - 2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?
 - 2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?
- 3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Tietyt riita-asiat käsitellään erityistuomioistuimissa. Maatalouteen liittyvät riita-asiat käsitellään tuomioistuimissa, joissa on maatalouteen erikoistuneita jaostoja, ja kaupallisiin ja yritysoikeudellisiin asioihin liittyvät riita-asiat yritystuomioistuimissa (*tribunale delle imprese*). Myös nuorisotuomioistuimissa (*tribunale per i minorenni*) ja vesioikeudessa (*tribunale delle acque pubbliche*) toimii erikoistuneita tuomareita. Muissa tapauksissa yksityisoikeudelliset riita-asiat kuuluvat yleisten tuomioistuinten toimivaltaan. Ne voivat kuitenkin noudattaa erityistä menettelyä esimerkiksi työ- ja vuokrariidoissa.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?

Toimivaltainen tuomioistuin määräytyy alueen mukaan (luonnollisten henkilöiden kohdalla yleensä vastaajan asuinpaikka), riita-Asian kohteen arvon mukaan (arvon mukaan määräytyy, käsitteleekö asian yleinen tuomioistuin vai rauhantuomari) tai aiheen mukaan (tietystä kysymyksestä päättää aina tietty tuomioistuin asian arvosta riippumatta, esimerkiksi avioliiton mitätöinnistä päättää aina alioikeus, *tribunale*, kollegiaalisessa kokoonpanossa).

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistujia (esim. kärjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

Tuomioistuimilla ei ole hierarkiaa, mutta niiden toimivalta vaihtelee. Ensinnäkin se, onko toimivalta rauhantuomarilla vai yleisellä tuomioistumella, määräytyy asian arvon perusteella. Käsiteltävänä oleva asia määrittää, tehdäänkö ratkaisu yhden tuomarin kokoonpanossa vai kollegiaalisessa kokoonpanossa. Muutoksenhaku tuomioistuin (*Corte d'appello*) vastaa yleensä muutoksenhauista, mutta se toimii toisinaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena (sillä on toiminnallinen toimivalta esimerkiksi välitystuomion mitätöinnin suhteen). Tämän vuoksi toimivalta on yleensä vastaajan kotipaikan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

Selvitettäessä, millä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on alueellinen toimivalta, on tarkistettava, mikä on vastaajan asuin- tai kotikaupunki (jonka tuomioistuimella on yleensä toimivalta luonnollisia henkilöitä koskevissa kysymyksissä) tai yksilöitävä vaihtoehtoinen tuomioistuin. Esimerkiksi sopimusvelvoitteita koskevissa kysymyksissä toimivalta on sen paikkakunnan tuomioistuimella, jossa velvoitteet ovat syntyneet.

Tietyissä riita-asioissa yksinomainen toimivalta on erityistuomioistuimilla. Tärkeimpiä näistä ovat kuluttaja-asiat, joissa toimivalta on asianomaisen kuluttajan kotipaikan tuomioistuimella, ja esineoikeuksia ja hallintakanteita koskevat asiat, joissa toimivalta on sen paikan tuomioistuimella, jossa asianomainen kiinteistö sijaitsee (*locus rei sitae*).

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö

Luonnollisia henkilöitä koskeva toimivalta on yleensä vastaajan asuin- tai kotipaikan tuomioistuimella, tai jos nämä eivät ole tiedossa, oleskelupaikan tuomioistuimella. Jos vastaajalla ei ole asuin-, koti- tai oleskelupaikkaa Italiassa tai oleskelupaikka ei ole tiedossa, toimivalta on kantajan asuinpaikan tuomioistuimella.

Oikeushenkilöitä koskeva toimivalta on sen paikan tuomioistuimella, jossa on oikeushenkilön päätoimipaikka tai, kantajan valinnan mukaan, sen paikan tuomioistuimella, jossa oikeushenkilöllä on toimipaikka ja edustaja, jolla on valtuudet edustaa sitä oikeudessa. Yritysten, jotka eivät ole oikeushenkilöitä, seurojen ja yhdistysten kotipaikka on paikka, jossa niillä on jatkuvaa toimintaa.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

Poikkeuksen pääsäännöstä muodostavat tuomioistuimet, joilla on yksinomainen toimivalta. Esimerkiksi kuluttaja-asioissa toimivalta on kuluttajan asuin- tai kotipaikan tuomioistuimella.

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Joskus on mahdollista valita yleisen ja vaihtoehtoisen oikeuspaikan välillä. Esimerkiksi velvoitteita koskevissa asioissa (velvoiteoikeudelliset kanteet) luonnollisen tai oikeushenkilön yleisen oikeuspaikan lisäksi on säädetty vaihtoehtoisesta erityisestä oikeuspaikasta. Näissä asioissa kantaja voi valita yleisen oikeuspaikan tai sen paikan tuomioistuimen, jossa velvoite on syntynyt (joko sopimuksen perusteella tai muutoin) tai jossa velvoite tulisi täyttää (siviiliprosessilain 20 §). Nämä siviiliprosessilain 20 §:ssä säädettyt erityiset oikeuspaikat ovat toistensa ja yleisen oikeuspaikan vaihtoehtoja.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Silloin, kun yksinomainen oikeuspaikka on olemassa. Tällaisia ovat paikka, jossa kiinteistö sijaitsee, kun on kysymys hallintakanteista tai esineoikeuksia koskevista riita-asioista, tai kuluttajan asuinpaikka, kun on kysymys kuluttaja-asioista.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Osapuolet voivat sopia vaihtoehtoisesta tuomioistuimesta, ellei asiassa sovelleta ehdotonta toimivaltaa (esimerkiksi kiinteistöasioissa alueellista toimivaltaa; siviiliprosessilain 20 §).

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

Juridisen tilanteen luonteen perusteella määräytyy, kuuluuko toimivalta yleiselle tuomioistuimelle, joka vastaa yksityisten oikeussubjektien välisistä riita-asioista, vai erityistuomioistuimille (hallinto, kirjanpito, verotus), joka vastaa oikeutetuista eduista tai tietyistä aloista.

Yleisissä tuomioistuimissa asian aihe voi määrittää sen, käsitteleekö riita-asian jaosto tai asiaan erikoistunut tuomari. Esimerkiksi kaupallisiin yrityksiin liittyvissä riita-asioissa toimivalta on yritystuomioistuimella.

Linkkejä

<http://www.giustizia.it/>

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/05/2017